

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

(вибіркової) навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ДУХОВНИХ ПРАКТИК

Підготовки МАГІСТРА

Спеціальності: 053 Психологія

освітньої програми (спеціалізації)

КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Програма навчальної дисципліни «Психологія духовних практик» підготовки магістрів, галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, за освітньої програмою Клінічна психологія

Розробник: Лазорко Ольга Валеріївна, професор кафедри загальної і соціальної психології та соціології, доктор психологічних наук, доцент

Рецензент: Вірна Жанна Петрівна, доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології та соціології

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 3 від 19 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (Лазорко О.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № 2 від 19 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиць 1 та 2.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Освітня програма: Клінічна психологія Спеціальність: 053 Психологія Освітній ступінь: Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання 2
		Семестр 11-ий
		Лекції 12 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні 14 год.
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: екзамен	

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Освітня програма: Клінічна психологія Спеціальність: 053 Психологія Освітній ступінь: Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання 2
		Семестр 11-ий
		Лекції 12 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 10 год. Лабораторні 10 год.
		Самостійна робота 74 год.
		Консультації 14 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Курс є вибірковою дисципліною підготовки фахівців за спеціальністю «Клінічна психологія» за освітнім ступенем «магістр». Дисципліна вивчається в одинадцятому семестрі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є світовий досвід використання духовних практик для розвитку та саморозвитку особистості у психологічному дискурсі.

Мета та завдання курсу: дати уявлення про поняття духовності та духовного розвитку; ознайомити з основними психологічними концепціями духовності особистості як психологічного феномену, дати загальну характеристику сучасних методологічних та практичних проблем клінічної психології у контексті духовної парадигми психології, розкрити психологічні особливості впливу духовних практик Сходу та Заходу на особистість людини; забезпечити на цій основі розширення клініко-психологічної й аутопсихологічної компетентностей студентів майбутніх клінічних психологів.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

У ході опанування навчального матеріалу курсу «Психологія духовних практик» студенти набувають наступні загальні та професійні компетенції:

- здатність сприймати психологічну проблему на макрорівні, використовуючи методологічний та світоглядний інструментарій;
- здатність до самоаналізу своєї особистості як майбутнього професіонала та визначення шляхів її саморозвитку й вдосконалення;
- аутопсихологічну компетентність;
- вміння адекватно підбирати психологічні практики для різних груп населення;
- вміння застосовувати та адаптувати чисельні методи та технології корекції способів реагування та сприймання об'єктивних проблемних ситуацій задля досягнення позитивної динаміки та результату;
- спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізації

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 3 і 4.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	ДФН					Самост роб.	Конс.
	Усього	Лекцій	Практ.	Лабор.			
Змістовий модуль 1. Духовність як об'єкт психологічного аналізу							

Тема 1. Духовність особистості як психологічний феномен.	18	2	2	2	12	
Тема 2. Сучасні концепції духовного розвитку та саморозвитку особистості у психологічному дискурсі.	18	2	2	2	12	
Тема 3. Методологічні та практичні проблеми клінічної психології у контексті духовної парадигми психології.	18	2	2	2	12	4
Разом за змістовим модулем 1	56	6	6	6	36	4
Змістовий модуль 2. Духовні практики у контексті прикладного аспекту психології						
Тема 4. Технології досягнення змінених станів свідомості та їх психологічна характеристика	18	2	2	2	12	
Тема 5. Психологічний зміст духовних практик у стародавніх релігіях Сходу.	22	2	4	4	12	
Тема 6. Сучасні духовні практики та особливості їх психологічний впливу на людину.	10	2	2	2	12	
Разом за змістовим модулем 2	64	6	8	8	36	4
Всього годин:	120	12	14	14	72	8

Таблиця 3

ЗФН

Назви змістових модулів і тем	ЗФН					Самост роб.	Конс.
	Усього	Лекцій	Практ.	Лабор.			
Змістовий модуль 1. Духовність як об'єкт психологічного аналізу							
Тема 1. Духовність особистості як психологічний феномен.	18	2	2			12	2
Тема 2. Сучасні концепції духовного розвитку та саморозвитку особистості у психологічному дискурсі.	18	2	2			12	2
Тема 3. Методологічні та практичні проблеми клінічної	19	2	2			12	6

психології у контексті духовної парадигми психології.						
Разом за змістовим модулем 1	54	6	6	0	36	6
Змістовий модуль 2. Духовні практики у контексті прикладного аспекту психології						
Тема 4. Технології досягнення змінених станів свідомості та їх психологічна характеристика	18	2		2	12	2
Тема 5. Психологічний зміст духовних практик у стародавніх релігіях Сходу.	22	2	2	4	12	2
Тема 6. Сучасні духовні практики та особливості їх психологічний впливу на людину.	26	2	2	4	14	4
Разом за змістовим модулем 2	66	6	4	10	38	8
Всього годин:	120	12	10	10	74	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Організація самостійної роботи студентів представлена у вигляді таблиці 3.

Таблиця 3

№ з/п	Тема
Змістовий модуль 1. Духовність як об'єкт психологічного аналізу	
1.	Тема 1. Категорія духовності та плюралізм її визначень.
2.	Тема 2. Концепції духовності людини. Духовні якості. Духовна культура.
3.	Тема 3. Контраверсивні аспекти використання духовних практик в контексті клінічної психології.
Змістовий модуль 2. Духовні практики у контексті прикладного аспекту психології	
4.	Тема 4. Психотравма як наслідок кризової ситуації: духовний вимір.
5.	Тема 5. Використання духовних практик у сучасній психотерапії.
6.	Тема 6. Духовні практики як засіб вдосконалення та саморозвитку особистості.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розділ містить чітку інформацію щодо форм організації поточного та підсумкового контролю знань студентів, розподіл балів за видами робіт, шкалу та критерії оцінювання.

У цьому розділі вказуються принципи визначення рейтингової оцінки за 100-бальною шкалою. Розподіл балів між окремими модулями здійснюється в залежності від питомої ваги модуля в заліковому кредиті. Формою підсумкового контролю знань студентів є модульна контрольна робота (МКР) або критерії та розподіл балів за поточне (максимум 40 балів) і підсумкове (максимум 60 балів) оцінювання, а також форми проведення МКР (письмова робота, тестування, комп'ютерне тестування). Розподіл балів залежить від структури залікового кредиту.

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 4). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 4

Поточний контроль (мах = 40 балів)						Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	30	30	100
6	6	6	6	8	8			

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре

75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ардашова Я. І. Духовність і психокультура в контексті становлення особистості : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 19.00.04 / Ардашова Я. І. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ, 2016. - 18 с.
2. Арцишевська О. Ідея духовного синтезу в минулому та в сучасності / О. Арцишевська // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і аспірантів (14-15 трав. 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів. – Луцьк, 2012. – Т. 2. – С. 168–169. – Бібліогр.: 2 назви.
3. Барановська У. Категорія духовності та плюралізм її визначень / У. Барановська // Історія релігій в Україні, 2014 р. : наук. щорічник / [редкол.: М. Капраль та ін.]. - Львів, 2014. - Кн. 2. - С. 63-68. - Бібліогр.: с. 67-68.
4. Безукладова Л. В. Стан світської духовності в умовах техногенної цивілізації : автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.04 / Безукладова Л. В. ; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. – Сімферополь, 2011. – 18 с.
5. Белей М. Д. Духовність особистості в контексті найбільш важливих психологічних умов та засобів її формування / М. Д. Белей // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна : [зб. наук. пр.] / Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [редкол.: М. Й. Варій та ін.]. - Львів, 2011. - Вип. 1. - С. 19-31. - Бібліогр.: с. 30-31.
6. Беспалов С. Духовність як формотворча складова особистості людини / С. Беспалов // Волин. благовісник. - 2016. - № 4. - С. 13-21. - Бібліогр.: 10 назв.
7. Беспалов С. Значення духовності для сучасного українського суспільства / С. Беспалов // Волин. благовісник. - 2015. - № 3. - С. 255-260. - Бібліогр.: с. 259-260.
8. Бех І. Життя особистості у просторі духовності / І. Бех // Початк. школа. – 2011. – № 2. – С. 4–6.
9. Бех І. Д. Життя особистості як шлях до духовної даліни / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 3. – С. 15–32. – Бібліогр. : 8 назв.
10. Бех І. Д. Психологічні механізми сходження особистості до духовних цінностей / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2. – С. 37–44. – Бібліогр.: 4 назви.
11. Бех І. Рефлексія у духовному "Я" особистості / І. Бех // Рідна шк. – 2011. – № 8/9. – С. 9–14. – Бібліогр.: 5 назв.
12. Бех І. Д. Я як джерело духовного саморозвитку особистості / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 3. – С. 5–16. - Бібліогр.: 2 назви.
13. Вовканич С. Духовно-інтелектуальний потенціал буття людини і нації: горизонти розвитку українськості / С. Вовканич // Психологія і сусп-во. - 2012. - № 4. - С. 27-51.
14. Головатий М. Формування духовної особистості в українському контексті / М. Головатий // Персонал. - 2013. - № 5. - С. 18-26. - Бібліогр.: 12 назв.
15. Грицюта О. Ф. Духовне начало як запорука морального розвитку особистості [Електронний ресурс] / О. Ф. Грицюта // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Н.-д. ін-т духов. розвитку

- людини. – Северодонецьк, 2017. - Вип. 6. - С. 65-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2017_6_10 (дата звернення: 16.04.18). – Назва з екрана.
16. Громов В. Є. Духовність як філософська та соціально-історична проблема : автореф. дис. ... д-ра філос. наук : 09.00.03 / Громов В. Є. ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Дніпропетровськ, 2013. - 36 с.
 17. Гудзенко-Александрук О. І. Релігійно-духовні пошуки у самореалізації особистості / О. І. Гудзенко-Александрук // Філософські студії : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. наук ; голов. ред. Р. А. Арцишевський. - Луцьк, 2013. - Вип. 1. - С. 197-204. - Бібліогр.: с. 203-204.
 18. Десятник К. Духовність особистості: аксіологічний вимір / К. Десятник // Пед. часоп. Волині. - 2016. - № 2. - С.19-25. - Бібліогр.: 12 назв.
 19. Дорофей С. Наукові підходи щодо феномену духовності особистості / С. Дорофей // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ, 2015. - Вип. 20, ч. 2. - С. 130-136. - Бібліогр.: с. 135-136.
 20. Дубасенюк О. А. Духовні практики як засіб вдосконалення та саморозвитку особистості [Електронний ресурс] / О. А. Дубасенюк // Духовна культура особистості : навч. посіб. / за ред. Д. В. Чернілевського. – Вінниця, 2010. – С. 153-159. – Режим доступу: <https://bit.ly/2EQiXO5> (дата звернення: 16.04.18). – Назва з екрана.
 21. Дулін П. Г. Консолідуєча функція духовних цінностей у розвитку українського суспільства : автореф. дис. ... д-ра філософ. наук : 09.00.03 / Дулін П. Г. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ, 2011. - 36 с.
 22. Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації. У 2 ч. Ч. 1 [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. : за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 листоп. 2014 р. / під ред. О. Г. Романовського, Ю. І. Панфілова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2015. – 432 с. – Режим доступу: <https://bit.ly/2H6c3Kq> (дата звернення: 16.04.18). – Назва з екрана.
 23. Захарова О. В. Моральна практика як ідейна засада сучасної світової педагогіки / О. В. Захарова // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка ; [редкол.: М. І. Степаненко (голов. ред.) та ін.]. – Полтава, 2011. – Вип. 8, ч. 2. – С. 115–118. – (Серія "Педагогічні науки"). - Бібліогр.: 4 назви.
 24. Зубарев О. С. Східні духовні практики як форми тілесної культури особистості [Електронний ресурс] / О. С. Зубарев // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Харків, 2013. - № 1045, вип. 30. - С. 64-68. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2013_1045_30_12 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
 25. Іванова О. І. Духовність особистості в контексті сучасного наукового знання про людину [Електронний ресурс] / О. І. Іванова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Н.-д. ін-т духов. розвитку людини. – Северодонецьк. - 2013. - Вип. 5. - С. 111-118. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2013_5_14 (дата звернення: 16.04.18). – Назва з екрана.
 26. Кіричевська Е. В. Особистість у концепції психології релігійної творчості / Е. В. Кіричевська // Православ'я в Україні : зб. матеріалів III Всеукр. наук. конф., 25 лист. 2013 р. / Укр. Православ. Церква Київ. патріархат, Київ. православ. богослов. акад. - Київ, 2013. - Ч. 2. - С. 67-75. - Бібліогр.: 12 назв.
 27. Кокорев О. В. Технічне знання в структурі духовних цінностей соціуму : автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.03 / Кокорев О. В. ; Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – О., 2012. – 20 с.
 28. Колісник О. Духовний саморозвиток і духовне здоров'я особистості / О. Колісник // Соц. психологія. – 2011. – № 4. – С. 52–62. – Бібліогр.: 16 назв.
 29. Колісник О. П. Духовний саморозвиток особистості : монографія / О. П. Колісник. - Луцьк : Іванюк В. П., 2015. - 476 с. - Бібліогр.: с. 446-475.

30. Колісник О. П. Духовний саморозвиток української нації : монографія / О. П. Колісник ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. - 312 с.
31. Колісник О. П. Духовні практики як активний метод саморозвитку особистості в перехідний період суспільства / О. П. Колісник // Психологічні перспективи / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Засекіна (голов. ред.) та ін.]. – Луцьк, 2010. – Вип. 16. – С. 101–118. – Бібліогр.: с. 117–118.
32. Колісник О. Концепція переходу на постнекласичну парадигму взаємодії особистості зі світом шляхом духовного саморозвитку / О. Колісник // Соц. психологія. – 2011. – № 2. – С. 88–103. – Бібліогр.: с. 101–103.
33. Колісник О. П. Постнекласична парадигма взаємодії особистості зі світом шляхом її духовного саморозвитку / О. П. Колісник // Психологічні перспективи / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології АПН України ; [редкол.: Л. Засекіна (голов. ред.) та ін.]. – Луцьк, 2011. – Вип. 17. – С. 132–147. – Бібліогр.: с. 146–147.
34. Колісник О. Психологічна практика духовного саморозвитку особистості [Електронний ресурс] / О. Колісник // Психологія особистості. – 2010. – № 1. – С. 27–34. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Po_2010_1_6 (дата звернення: 16.04.18). – Назва з екрану.
35. Компанієць Л. В. У пошуках духовності: соціокультурний контекст / Л. В. Компанієць // Православ'я в Україні : зб. матеріалів II Всеукр. наук. конф., 20 лист. 2012 р. / Укр. Православ. Церква, Київ. патріархат, Київ. православ. богослов. акад. ; [під ред. архієп. Переяслав-Хмельницьк. і Бориспіль. Епіфанія (Думенка) та прот. В. Клоса]. - Київ, 2012. - С. 250-257. - Бібліогр.: 5 назв.
36. Костюк Т. Ціннісно-світоглядне підґрунтя духовного потенціалу особистості / Т. Костюк // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і аспірантів (14-15 трав. 2014 р.) / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів ; [оргком. конф.: І. Я. Коцан та ін.]. - Луцьк, 2014. - Т. 3. - С. 33-36. - Бібліогр.: 4 назви.
37. Кримський С. Принципи духовності XXI століття / С. Кримський // Україна Incognita. ТОП-25 / за заг. ред. Л. Івшиної. - Київ, 2014. - С. 355-379.
38. Мазяр О. В. Методологічні суперечності позитивної психотерапії : історико-психологічний аналіз / О. В. Мазяр // Практ. психологія та соц. робота. – 2012. – № 10. – С. 41–50. – Бібліогр.: с. 49–50.
39. Мащак С. Сучасна криза духовності як передумова скоєння правопорушень / С. Мащак // Психологічні аспекти національної безпеки: організована злочинність : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 13-14 трав. 2010 р. / Львів. держ. ун-т внутріш. справ ; [відп. за вип. М. Й. Варій]. - Львів, 2010. - С. 144-146.
40. Наука і цінності людського буття : кол. монографія / за заг. ред. В. П. Мельника ; [авт. кол.: М. П. Альчук та ін.]. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. - 452 с.
41. Ожиганова Г. В. Психологические аспекты духовности. Ч. I. Духовный интеллект / Г. В. Ожиганова // Психол. журн. – 2010. – Т. 31, № 4. – С. 21– 34. – Библиогр.: с. 33–34.
42. Онищенко Г. И. Христианские ценности в психологическом консультировании и психотерапии / Г. И. Онищенко // Практ. психологія та соц. робота. – 2013. – № 6. – С. 16–21. – Библиогр.: 11 назв.
43. Осипов А. О. Феномен духовності (філософсько-антропологічний аспект) [Електронний ресурс] / А. О. Осипов // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія. зб. наук. пр. / Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2008. - № 2. - С. 51-56. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2008_2_14 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрану.
44. Педченко О. В. Глибинно-психологічні витоки релігійної віри та їх пізнання у процесі активного соціально-психологічного навчання : автореф. дис. ... канд. психол. наук :

- 19.00.07 / Педченко О. В. ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ, 2011. - 20 с.
45. Пенькова О. Психологічні аспекти процесу самовдосконалення особистості в контексті ціннісного підходу / О. Пенькова // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ, 2015. - Вип. 20, ч. 2. - С. 149-156. - Бібліогр.: с. 155-156.
46. Помиткін Е. Духовне подвижництво як вершинний соціально-психологічний феномен життєвого шляху особистості / Е. Помиткін // Соц. психологія. – 2010. – № 2. – С. 59–66. – Бібліогр. : с. 65–66.
47. Резніков С. І. Філософсько-освітній вимір феномену духовності у контексті діалектики раціонально-наукового та ірраціонально-трансцендентального : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / С. І. Резніков ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. - Харків, 2015. - 20 с.
48. Сабадуха В. О. Поняття "дух", "духовність" і "особистість": філософський зміст та взаємозв'язок [Електронний ресурс] / В. О. Сабадуха // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя, 2017. - Вип. 68. - С. 98-110. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2017_68_11 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
49. Савчин М. Автетика духовної сфери особистості / М. Савчин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ, 2015. - Вип. 20, ч. 2. - С. 163-170. - Бібліогр.: с. 169-170.
50. Савчин М. Виміри духовного збагачення сучасної психології / М. Савчин // Психологія і сусп-во. – 2011. – № 4. – С. 52–71. – Бібліогр.: с. 69–71.
51. Савчин М. В. Духовний потенціал людини : монографія / М. В. Савчин. - Вид. 2-е, перероб. і допов. - Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. - 508 с.
52. Савчин М. Дослідження особистості в контексті духовної парадигми психології [Електронний ресурс] / М. Савчин // Психологія особистості. – 2011. – № 1. – С. 191–199. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Po_2011_1_25 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрану.
53. Савчин М. В. Духовна парадигма психології : монографія / М. В. Савчин. - Київ : Академвидав, 2013. - 252 с.
54. Савчин М. В. Духовний потенціал людини : монографія / М. В. Савчин. – Вид. 2-е, перероб. і допов. – Івано-Франків. : Місто НВ, 2010. – 508 с.
55. Сурмяк Ю. Р. Психологічні механізми духовного розвитку особистості / Ю. Р. Сурмяк, Л. Г. Кудрик // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна : [зб. наук. пр.] / [редкол.: В. В. Серета та ін.]. - Львів, 2016. - Вип. 2. - С. 63-73. - Бібліогр.: с. 72-73.
56. Харченко Л. М. Духовність як необхідна умова соціалізації людини / Л. М. Харченко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / ВНУ ім. Лесі Українки. - Луцьк, 2011. - № 15 : Філософські науки. - С. 41-45. - Бібліогр.: с. 44-45.
57. Чекстере О. Релігійна толерантність молоді / О. Чекстере, К. Бетіна // Психолог. - 2015. - Трав. (№ 9/10). - С. 31-37. - Бібліогр.: 8 назв.
58. Чхайдзе А. Духовний світ особистості та духовні цінності / А. Чхайдзе // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / відп. ред. Л. Ф. Бурлачук. - Київ, 2014. - Вип. 1 : Психологія. - С. 83-86. - Бібліогр.: с. 85-86.
59. Шапаренко Х. А. Духовний розвиток особистості в культурно-освітньому просторі ВНЗ [Електронний ресурс] / Х. А. Шапаренко // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Н.-д. ін-т духов. розвитку людини. – Северодонецьк, 2017. - Вип. 2. - С. 279-289. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2017_2_35 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.

60. Щербак Т. Духовність у контексті віртуальної реальності / Т. Щербак // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2015. - Вип. 20, ч. 2. - С. 34-40. - Бібліогр.: 8 назв.
61. Щербакова І. Теоретико-методологічні засади дослідження духовної кризи / І. Щербакова // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ, 2015. - Вип. 20, ч. 2. - С. 178-184. - Бібліогр.: 5 назв.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ:

1. Духовність особистості як психологічний феномен.
2. Категорія духовності та плюралізм її визначень.
3. Трактатування духовного у психоаналізі.
4. Духовне в гуманістичній психології.
5. Проблеми духовного у психосинтезі.
6. Виміри духовного у постмодернізмі.
7. Духовне у трансцендентальній психології.
8. Методологічна парадигма духовності в українській та російській психології.
9. Тіло, душа та дух та їх диференціація у психологічному дискурсі.
10. Ставлення до смерті у різних духовних парадигмах.
11. Бездуховність як наслідок витіснення духовного.
12. Методологія пізнання духовного.
13. Методи пізнання духовних явищ.
14. Концепції духовності людини.
15. Духовні якості особистості та їх характеристика.
16. Взаємозв'язок духовності та моральної культури людини.
17. Духовна культура та її психологічна характеристика.
18. Сучасні концепції духовного розвитку та саморозвитку особистості у психологічному дискурсі.
19. Методологічні та практичні проблеми клінічної психології у контексті духовної парадигми психології.
20. Пізнання духовного в художній творчості.
21. Любов як метод пізнання духовного.
22. Методологічні та практичні проблеми клінічної психології у контексті духовної парадигми психології.
23. Контраверсивні аспекти використання духовних практик в контексті клінічної психології.
24. Технології досягнення змінених станів свідомості та їх психологічна характеристика.
25. Завдання психології у контексті духовної парадигми.
26. Духовні аспекти буття людини.
27. Духовний розвиток людини у психологічному дискурсі.
28. Онтологія та феноменологія духовної рефлексії.
29. Онтологія духовних станів особистості.
30. Професійний світогляд і професійне мислення психолога.
31. Психотравма як наслідок кризової ситуації: духовний вимір.
32. Психологічний зміст духовних практик у стародавніх релігіях Сходу.
33. Підходи до класифікації змінених станів свідомості.
34. Зміна емоційного стану психіки та його психологічна характеристика.
35. Зміна світосприймання як змінений стан свідомості.
36. Зміна вольового самоконтролю як змінений стан свідомості.

37. Зміна самосвідомості та ототожнення особистості як змінений стан свідомості.
38. Методи досягнення змінених станів свідомості.
39. Медитативні практики та їх психологічний зміст.
40. Психосоматичні методи досягнення змінених станів свідомості.
41. Дихальні методи досягнення змінених станів свідомості та їх психологічна характеристика.
42. Використання психоактивних препаратів задля досягнення змінених станів свідомості.
43. Використання змінених станів свідомості в клінічній практиці.
44. Релігійно-терапевтичні ритуали та їх роль у формуванні особистості.
45. Ритуали, що ґрунтуються на техніках психосоматичної дії.
46. Катарсичні ритуали та їх практичне значення.
47. Ритуали, пов'язані з використанням психоактивних речовин.
48. Ритуали травмування мозку та їх психологічний зміст.
49. Псевдорелігійні ритуали у тоталітарних суспільствах та їх психологічна характеристика.
50. Езотеричні психопрактики у первісних релігіях.
51. Духовні практики в стародавніх релігіях та їх психологічний зміст.
52. Йога та можливості її використання в клінічній практиці.
53. Тантризм та його психологічна характеристика.
54. Даосизм та його психологічний зміст.
55. Буддизм та духовні практики у рамках цієї релігії.
56. Концепція дзен-буддизму та використання його духовних практик у сучасній психотерапії.
57. Духовні практики в грецькій традиції та їх прикладне значення.
58. Психопрактики у християнстві. Психологічний зміст молитви.
59. Суфізм та психологічна характеристика духовних практик.
60. Духовні практики в сучасних окультних системах та їх психологічний зміст.
61. Психологічні особливості сучасних релігій та їх практичних ритуалів.
62. Релігійні ритуали як різновид духовних практик та їх психологічний зміст.
63. Заповіді та заборони та характеристика особливостей їх психологічного впливу на масову поведінку.
64. Деструктивні культу та психопрактики, що негативно впливають на психіку.
65. Типові проблеми жертв культового контролю свідомості та прикладні аспекти їх клінічної реабілітації.
66. Психопрактики, спрямовані на маніпуляцію свідомості (груповий тиск, навіювання та сугестія, маніпуляції інформацією).
67. Маніпулятивні методи самопрограмування та їх руйнівний вплив на людську психіку. Труднощі застосування психотерапевтичного впливу на травмовану психіку.
68. Психологічні культу та психопрактики, що руйнують особистість.
69. Використання духовних практик у психотерапевтичній практиці.
70. Моріта –терапія та її духовний зміст.
71. Майндфулнес-орієнтована терапія та духовні практики, що використовуються у ній.
72. Когнітивно-поведінкова терапія та її прикладні технології.
73. Завдання клінічної психологічної практики у контексті духовної парадигми.
74. Християнська психотерапія та її духовне значення у розвитку особистості.
75. Українські духовні практики та психологічний потенціал їх використання.